

Po katoliškem svelu

Hema — svetnica. Papež Pij XI. je dne 5. januarja naročil prefektu kongregacije sv. obredov kardinalu Laurentiju, naj se izda odlok, s katerim se prizna češčenje blažene Heme ter se ji hkratu podeli naslov svetnice. Tako se je končal razvoj češčenja grofice Heme, ki se je začel med ljudstvom takoj po njeni smrti (leta 1045) ter je trajal 893 let. Cerkvena oblast je to češčenje izpočetka samo kot zasebno dovolila, v 14. stoletju je bilo že dopuščeno cerkveno češčenje s cerkvenim praznikom in posebnim mašnim obrazcem. Leta 1466/67 se je celo vršil proces proglasitve za svetnico. Toda do odločitve sv. Apostolske stolice ni prišlo več stoletij. Šele sedaj je cerkvena oblast uradno potrdila in priznala češčenje »svete Heme«, ki ga je ljudstvo vedno gojilo. Sveta Hema je bila slovenskega plemiškega rodu. V njenih žilah je tekla slovenska kri. Njen ded Svetopolk je dobil leta 898 od cesarja Arnulfa I. okrožje Breže na Koroškem z glavnim gradom Seliče ter tako postavil temelj rodbini Seliških ali Breških, ki je imela tudi izven Koroške velika posestva, zlasti v Pilštanju. Tukaj je bila Hema okoli leta 983 rojena od pilštanskega grofa Engelberta in njegove soproge Tute. Poročila se je z Viljemom, mejnim grofom Savinjske krajine, ki je nekdanj segala od Ljubljane do Sotle in od Solčavskih planin in Boča do Gorjancev in do Kočevja. Viljem je tudi bil potomec domačega rodu. Njegov ded je bil Volkun (Valjhun), ki je imel razen koroških posestev tudi Rajhenburg v svoji posesti. Po smrti svojega moža in obeh sinov je grofica Hema kot zadnja svojega rodu porabila svoje veliko premoženje za dobre namene. Ustanovila je sloveči benediktinski samostan v Admontu na Zgornjem Štajerskem in ženski samostan v Krki na Koroškem. V ta samostan je tudi sama vstopila, sprejela redovno obleko ter dve leti na to (29. junija 1045) umrla v duhu svetosti. Leta 1174 so prenesli njeno truplo s pokopališča v krško stolno cerkev ter ga položili na kraj, ki se je imenoval oltar blažene Heme. K njenemu grobu so ljudje, med njimi zlasti Slovenci, trumoma romali.

»Kralj beračev« umorjen. O božičnih praznikih je bil v Šangaju umorjen »kralj beračev« Lopahong. Iz zasede ga je ustrelil neki človek, in sicer iz narodno-političnih razlogov, ki so v zvezi s političnim položajem sedanjega, japonski oblasti podjarmljenega Šangaja. Mož, ki ni v vsem svojem življenju nikomur nič zlega storil, marveč vsem samo dobrote delil, je padel kot žrtev sovraštva. Lopahong je bil rojen iz kitajske rodbine, ki je že od več rodov katoliška ter storila katolicizmu velike usluge. Ko je dovršil mladi Lopahong gimnazijo, se je odločil za pravno stroko ter za poklic advokata. Kmalu pa je advokaturu zapustil ter prestopil v industrijo. Postal je vrhovni ravnatelj mestnih električnih in vodnih podjetij v Šangaju. Imel je lepe dohodke, ki pa je vse porabil za namene krščanske dobrodelnosti. Denar ni imel zanj drugega pomena, kakor da je sredstvo za izvrševanje del krščanske ljubezni. Ustvaril je več zavodov v prid bolnim in potrebnim, med njimi gostišče sv. Jožefa v Šangaju za 3000 ljudi; moder-

no bolnišnico v Šangaju z raznimi oddelki, ki tvorijo pravcato mesto; zavod za blazine, za katere se na Kitajskem prej nihče ni brigal; rokodelsko šolo za dečke-brezdomce, ki jo vodijo salezijanci; zavetišče za stare in hirajoče, splošno gostišče itd. Lopahong je za svoje socialne ustanove porabil ogromno denarja; sam ga seveda ni imel toliko, pa ga je s svojo ljubeznivostjo znal pridobiti pri zasebnikih, bankah in mestnih občinah. Njegovo orjaško socialno delo je bilo obenem najbolj misijonsko delo, ki je vzbudilo katoliški veri in cerkvi mnogo pristašev in prijateljev. Neki jezuit je rekel: »Lopahong več dela in doseže ko 50 jezuitov.« Kako socialno in moralno je bilo njegovo mišljenje, dokazujejo razni dogodki iz njegovega življenja. V Šangaju se še danes pripoveduje, kako je Lopahong pred leti se-

250.000 DIN — ČETRT MILJONA
ZAVAROVALNIN

je dosedaj že izplačal »Slov. gospodar«. Previdni naročniki so plačali celoletno naročnino in ko jih je nesreča zadela, so bili hvaležni svoji previdnosti!

del v voz, v katerem so peljali nekega obsojenca na smrt; nesrečnežu je govoril o Kristusu ter mu prisrčno prigovarjal, dokler se je spokoril. Kot mlajši mož je nekoč nekega gobavca, ki ga ni hotel noben kuli (delavec) peljati, vzel na rame ter ga nesel v svojo hišo, kjer je dalje časa zanj skrbel. Ljudje so ga častili kot svetnika. Sedaj je ta veliki Kitajec prejel bogato plačilo od Njega, ki je obljubil plačilo tudi za kozarec vode, ki se da potrebnemu bližnjemu. V zgodovini pa bo ime Lopahonga zabeleženo kot ime enega izmed največjih sodobnih vzornikov Katoliške akcije.

Iz drugih taborov

Trenja v Hrvatskem narodnem pokretu se pojavljajo vedno česče vsled precejšnjih nesoglasij, ki izvirajo iz različnih načel, zlasti iz različnega gledanja na svet in na življenje. Nekateri hrvatski narodni poslanci ne morejo ukrotiti svojih liberalno razdraženih živcev, ki jih hočejo pomiriti z napadi na duhovščino. Duhovščina odgovarja v časnikih in listih, ki so njej dostopni. Ostre besede zaidejo včasih v predale sušaske »Istine« in šibeniškega »Katolika«, dveh tednikov, ki odločno zagovarjata katoliška načela, ki naj so merodajna tudi za vse javno življenje. Prav čestokrat mora zagrebški katoliški dnevnik »Hrvatska straža« braniti katoliško stališče proti »Hrvatskemu dnevniku«, ki je vodilno glasilo bivše Hrvatske seljačke stranke, katero vodi dr. Maček, vodja vsega Hrvatskega narodnega pokreta. Na odločno in opetovano vprašanje, kako sodi »Hrvatski dnevnik« o papeževih socialnih okrožnicah, ki razpravljajo o pravilni ureditvi človeške družbe, je ta list odgovoril izmikajoče, kakor ne sme vodilno politično glasilo kakega katoliškega naroda. Samoumevno je, da napada katoliško strujo med Hrvati zlasti liberalna »Nova riječ«, ki je glasilo bivše Samostalno-demokratske stranke. V številki 59. je ta list priobčil kot vzporeditev k »pokvarjeni gospodi«, ki splošno straši med hrvatskimi kmeti, sliko »pokvarjenega seljaka«. Za

»Novo riječ« je pokvarjeni seljak tisti, ki katoliško misli in živi. Proti takemu sramotnemu katolicizmu se ni oglasil »Hrvatski dnevnik«, kakor bi bila njegova dolžnost, oglasila pa se je imenovana sušaska »Istina« z ostrim člankom, v katerem ugotavlja čuden molk »Hrvatskega dnevnika« napram »Novi riječi« in katerega tako-le zaključuje: »Pomniti moramo, da so samostalni demokratje možgani Kmečke demokratske koalicije (zveze nekdanje Radičeve in Pribečičeve stranke), ker v Hrvatski seljački stranki ni hrvatske inteligence, katera je radi nekaterih oseb ostala v ozadju in ob strani. O tem pojavu v Kmečki demokratski koaliciji bomo obširnejše razpravljali in našim čitateljem raztolmačili, v katere vode bo kmalu zašel en del Hrvatskega narodnega pokreta, to je Hrvatska seljačka stranka.« »Istina« v isti številki (9. januarja) tudi omenja članek dr. Mačka v novoletni številki »Hrvatskega dnevnika« ter to-le pripominja: »V tem svojem prvem članku po dolgem času piše dr. Maček, da je Lav Tolstoj (znani ruski pisatelj) rekel: 'Če hočeš nad ljudmi vladati, jim moraš služiti.' Ako bi dr. Maček toliko bral evangelij, kolikor bere Tolstoja (kateri je mnogo pripomogel k sedanjemu mučeništvu ruskega naroda), bi opazil, da je isto rekel Jezus Kristus skoraj dva tisoč let pred Tolstojem.«

Novice

Osebnosti

Najstarejša slovenska duhovnika umrla. Zadnjo nedeljo, 16. januarja, je poklical Gospod k sebi najstarejša slovenska duhovnika. V št. Vidu pri Vipavi je umrl v starosti 98 let g. Matej Rebolj, upokojeni župnik in biseromašnik tržaške škofije. Rajni se je rodil v Kranju 1840 in je bil posvečen v mašnika leta 1869. Služboval je 53 let kot istrski dušni pastir. — V Prečni pri Novem mestu je umrl zadnjo nedeljo biseromašnik Anton Šmidovnik, v 86. letu starosti in v 61. letu duhovni-

štva. Rodil se je leta 1852 v Tunichah in je kot dušni pastir v ljubljanski škofiji 50 let vodil župnijo Prečna. Blagopokojnima najstarejšima slovenskima duhovnikom bodi Vsemogočni obilen plačnik! Duhovniške vesti. Za duhovnega svetovaleca sta imenovana gg. Ivan Jerič, dekan in župnik v Turnišču, in Jožef Krantz, dekan in župnik v Tišini. — Za dekane so imenovani gg.: Janez Hornbök, duh. svetovalec in župnik v Mežici, za dekanijo Mežiška dolina; Matija Munda, prošt, dek. upravitelj in župnik v Dravogradu, in Gregorij Potokar, duh. svetovalec, dek. upra-